

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 3-5-2022

Αρ. Πρωτ. 49281/Φ1

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ε-mail : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210 344 3265
ΣΙ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ.
- Άγγελο Τσιγκρή
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 3730/8-3-2022»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Το Υ.ΠΑΙ.Θ. λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την δραστική αντιμετώπιση του πολυδιάστατου φαινόμενου του σχολικού εκφοβισμού, τόσο από πλευράς παιδαγωγικών δράσεων, όσο και από πλευράς θεσμικού πλαισίου.

Στο πλαίσιο της παιδαγωγικής, το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού αντιμετωπίζεται μέσω της εισαγωγής της διδακτικής ενότητας των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, θεσμού που εισήχθη με τον ν. 4692/2020. Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων εφαρμόστηκαν αρχικά πιλοτικά σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες της χώρας κατά το σχολικό έτος 2020-2021, ενώ από το σχολικό έτος 2021-2022 εντάχθηκαν στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των τύπων σχολικών μονάδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης, νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων με σκοπό την ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές (άρθρο 52 ν.4807/2021, Α'96).

Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, μεταξύ των τεσσάρων θεματικών αξόνων του, εμπεριέχει τον άξονα με τίτλο «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ-Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη». Τα προγράμματα σε αυτόν τον θεματικό κύκλο έχουν ως επίκεντρο την κοινωνία, τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και επιχειρούν να εισαγάγουν τους μαθητές και τις μαθήτριες σε έννοιες όπως η αξιοπρέπεια, η ισότητα, η ελευθερία, αλλά και η δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη, η πολιτεioτητα, η ταυτότητα, η κουλτούρα, ο πολιτισμός, το δικαίωμα, η υποχρέωση, το κράτος δικαίου, κ.ά. Μέσα από τη συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα οι μαθητές και οι μαθήτριες, αποκτούν καλύτερη κατανόηση του εαυτού τους αλλά και του κόσμου μέσα στον οποίο ζουν. Ενδεικτικά, στην υποθεματική «Αλληλοσεβασμός και Διαφορετικότητα», συμπεριλαμβάνονται τα προγράμματα «Ημερολόγια Εκφοβισμού», «Νικάμε τη βία και τον σχολικό εκφοβισμό», «Σχολική Διαμεσολάβηση: Πρόληψη και Επίλυση Ενδοσχολικής Βίας», «η σχολική διαμεσολάβηση ομηλίκων ως μέθοδος ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων», «ο σχολικός εκφοβισμός χτυπά την πόρτα του σχολείου». Για την υλοποίηση των εργαστηρίων οι εκπαιδευτικοί έχουν παρακολουθήσει επιμορφωτικό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε και υλοποιείται από το ΙΕΠ μέσω ειδικά διαμορφωμένης ψηφιακής πλατφόρμας.

Το απαραίτητο εκπαιδευτικό υλικό αντλείται από την ειδικά διαμορφωμένη πλατφόρμα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), με τίτλο «Πλατφόρμα 21+», <http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothetirio/skill-labs>, που περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό ή/και οδηγό εκπαιδευτικού, οπτικοακουστικό εκπαιδευτικό υλικό ή/και φύλλα εργασίας, προτεινόμενες σχολικές δράσεις για την εργαστηριακή και βιωματική προσέγγιση του θέματος, φύλλα αξιολόγησης και αυτο-αξιολόγησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενημερωτικό υλικό προς τους γονείς, κατάλληλα διαβαθμισμένο ανά τάξη.

Επίσης, κάθε χρόνο μελετώνται από το ΙΕΠ και διαχέονται στην εκπαιδευτική κοινότητα από το ΥΠΑΙΘ κατάλληλα σχεδιασμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων με σκοπό την ενδυνάμωση των νέων αλλά και των σχολικών κοινοτήτων ώστε το σχολείο να συμβάλει στην ανάπτυξη σχέσεων αμοιβαιότητας και στην καλλιέργεια στάσεων μηδενικής ανοχής σε συμπεριφορές εκφοβισμού. Αρκετά από τα προγράμματα αυτά έχουν ενταχθεί και ως υποστηρικτικό υλικό για την υλοποίηση των εργαστηρίων δεξιοτήτων και είναι διαθέσιμα στη σελίδα <http://iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-yliko>. Ενδεικτικά προγράμματα φορέων είναι «Σχολική Διαμεσολάβηση-Πρόληψη και Επίλυση της σχολικής βίας (ΚΕΔΕ)», «Σχολική Διαμεσολάβηση: Πρόληψη και Επίλυση της Ενδοσχολικής Βίας», «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Πρόγραμμα ΠΟΛΙΑΣ», «Η σχολική διαμεσολάβηση ομηλίκων ως μέθοδος ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων» κ.ά.

Για την περαιτέρω ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και πρόληψη φαινομένων βίας, η 6η Μαρτίου έχει καθιερωθεί ως «Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο». Σύμφωνα με τη με αριθμό Φ1/21013/ΓΔ4/24-2-2022 εγκύκλιο του ΥΠΑΙΘ «Η ημέρα αυτή αποτελεί μια αφορμή για εκπαιδευτικούς, μαθητές/τριες και γονείς των σχολείων όλης της χώρας να ανταλλάξουν σκέψεις, πληροφορίες και ιδέες και να ενεργοποιηθούν δράσεις ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας και εκφοβισμού που εκδηλώνεται μεταξύ και εναντίον των μαθητών/τριών, ώστε να περιοριστούν οι δίαυλοι εκδήλωσης της βίας στη ζωή των ανηλίκων και να αποτραπούν οι αρνητικές συνέπειες στις διαπροσωπικές τους σχέσεις.». Με αφορμή την ημέρα αυτή, κλήθηκαν οι σχολικές μονάδες της χώρας να αφιερώσουν χρόνο σε δράσεις-συζητήσεις-εκδηλώσεις (π.χ. βιβλιοπαρουσιάσεις, προβολές ταινιών, εικαστικά εργαστήρια, διαδραστικές ομιλίες, κ.α.) με στόχο την ευαισθητοποίηση σε θέματα βίας και σχολικού εκφοβισμού.

Σημειώνεται ότι με το από 26 Μαρτίου 2020 Μνημόνιο Συνεργασίας ορίζεται η συνεργασία του Υ.ΠΑΙ.Θ. με το «ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ», για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ των μαθητών στο σχολείο.

Στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την αποτελεσματική διαχείριση των κρίσεων στη σχολική κοινότητα, στον ν.4692/2020 συμπεριλαμβάνονται, επίσης, διατάξεις με στόχο την καλλιέργεια της συνεργασίας. Μεταξύ άλλων, στο άρθρο 38 προβλέπεται ο ορισμός δύο (2) Συμβούλων Σχολικής Ζωής σε κάθε σχολική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αριθμός ο οποίος δύναται να αυξομειώνεται ανάλογα με τον αριθμό των οργανικών θέσεων των εκπαιδευτικών και το μαθητικό δυναμικό της σχολικής μονάδας. Στις διατάξεις της υπ' αριθμ. 129431/ΓΔ4/28-09-2020 «Σύμβουλος Σχολικής Ζωής» Υ.Α. (Β'4183) περιγράφεται το έργο του Συμβούλου Σχολικής Ζωής, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του. Ο Σύμβουλος Σχολικής Ζωής λειτουργεί συμπληρωματικά στο Σύλλογο Διδασκόντων αναλαμβάνοντας καθήκοντα παροχής συμβουλών και παιδαγωγικής υποστήριξης προς τους μαθητές αλλά και τους εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την υπ' αρ πρωτ. 13423/ΓΔ4/2021 (Β'491) Υπουργική Απόφαση «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης», η Πρόληψη φαινομένων Βίας και Σχολικού εκφοβισμού συμπεριλαμβάνεται στους κεντρικούς άξονες του Εσωτερικού Κανονισμού: «Η ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος αποτελεί σημαντικό παράγοντα της διαδικασίας πρόληψης ή/και αντιμετώπισης φαινομένων βίας, παρενόχλησης, εξαναγκασμού και σχολικού εκφοβισμού. Χαρακτηριστικά του θετικού και υγιούς σχολικού κλίματος είναι ο αμοιβαίος σεβασμός, η

αποδοχή της διαφορετικότητας, η προώθηση της συνεργασίας με Φορείς, η συνεργασία του Σχολείου με την οικογένεια, κ.ά.». Στο πλαίσιο αυτό το ΙΕΠ συνέταξε ενδεικτικά σχέδια σχολικών κανονισμών και τα έθεσε στη διάθεση των σχολικών μονάδων όλων των βαθμίδων. Στα σχέδια κάθε βαθμίδας, λαμβάνεται μέριμνα για την συμπεριφορά των εμπλεκομένων στη σχολική κοινότητα με σκοπό την άμβλυνση συμπεριφορών βίας και εκφοβισμού σε κάθε επίπεδο.

Σημειώνεται, ακόμη, ότι το Ι.Ε.Π. έχει εκπονήσει οδηγούς όπως είναι ο «Οδηγός Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΕΠ) για μαθητές με Προβλήματα Συμπεριφοράς» για την υποστήριξη του έργου των Ψυχολόγων των Ειδικών Διεπιστημονικών Ομάδων των δικτύων ΣΔΕΥ, στα σχολεία ώστε να υποστηρίξουν την οικογένεια και το παιδί.

Όσον αφορά τη στελέχωση των σχολικών μονάδων με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, με το ΦΕΚ 241/Γ'09-03-2020 πραγματοποιήθηκαν οι διορισμοί 1040 μελών Εκπαιδευτικού και Βοηθητικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής, εκ των οποίων 137 αφορούσαν τον κλάδο ΠΕ 23 – Ψυχολόγων και 135 τον κλάδο ΠΕ 30 – Κοινωνικών Λειτουργών. Επίσης, για το σχολικό έτος 2021-2022 έχουν πραγματοποιηθεί προσλήψεις 1.475 αναπληρωτών μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού κλάδου ΠΕ 23-Ψυχολόγων και 890 αναπληρωτών κλάδου ΠΕ 30 – Κοινωνικών Λειτουργών. Για το σχολικό έτος 2021-2022, με αφορμή τον εγκλεισμό λόγω της πανδημίας Covid-10, ανατέθηκαν ειδικότερα καθήκοντα στους κλάδους ΠΕ23 Ψυχολόγων και ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών με την αριθ. πρωτ. 140001/ΓΔ4//5-11-2021/Υ.Α (Β'5155). Σύμφωνα με την ως άνω Υ.Α. οι εκπαιδευτικοί των ανωτέρω κλάδων «Σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν προγράμματα πρόληψης και προαγωγής της σωματικής, ψυχοσυναισθηματικής υγείας και προστασίας των μαθητών σε συνεργασία με: α) τους υπεύθυνους για την παιδαγωγική καθοδήγηση και τη συμβουλευτική υποστήριξη του σχολείου και β) με σχετικούς αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες».

Με την υπ' αρ. πρωτ. 6603/ΓΔ4/20-1-2021 ΥΑ (Β'140) με θέμα «Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. πρωτ. 22434/ΓΔ4/25-2-2021 ΥΑ (Β'758), εισάγεται στις σχολικές μονάδες ο θεσμός της εσωτερικής αξιολόγησης με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Το έργο της σχολικής μονάδας αποτιμάται ως προς τρεις βασικές λειτουργίες, οι οποίες εξειδικεύονται σε επιμέρους θεματικούς άξονες. Κάθε θεματικός άξονας περιγράφεται μέσω της παράθεσης μιας σειράς δεικτών, οι οποίοι διαμορφώνουν ένα ενδεικτικό πλαίσιο αναφοράς του περιεχομένου κάθε άξονα και δεν αποτιμώνται ξεχωριστά. Στην πρώτη από τις τρεις βασικές λειτουργίες, την Παιδαγωγική και μαθησιακή, εντάσσεται ο θεματικός άξονας «Πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού» με επιμέρους δείκτες α) τη λήψη μέτρων πρόληψης και παρέμβασης, β) την ενημέρωση και συνεργασία με την οικογένεια και γ) την αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Ι.Ε.Π.
3. Γενική Δ/ση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
4. Τ.Κ.Ε.